

Seminár a praktická ukážka bojov

Obec Lubina, Trenčiansky samosprávny kraj a Klub vojenskej histórie Slovenska, zorganizoval dňa 5. 6. 2010, seminár k 65. výročiu skončenia II. svetovej vojny. Seminár sa uskutočnil v dopoludňajších hodinách v KD v Miškech Dedinke. Odborné prednášky, ktoré prítomných zaujali, predniesli: Milan Ostrovský - *Príprava Povstania v Podjavorinskom kraji a vznik oddielu Hurban*; Mgr. Ľudmila Fraňová - *Boje na Starej Turej a v Bošáci*; Ing. Oľga Hrabovská - *Boj v Cetune a ukončenie činnosti oddielu Hurban*. K prítomným sa prihovorili i niektorí z prítomných hostí. Živá ukážka partizánskeho boja na lubinských kopaniciach bola v odpoľudňajších hodinách na Kopcovom. Skutočné boje, aké sa tu odohrali, uvádzame z publikácie *Pod zástavou cti*, od Štefana Šťukovského, z roku 1967.

V materiáloch partizánskych skupín, bojujúcich v horách Javoriny, často sa vyskytuje názov kopanice Kopcové. Kopanica patrí k obci Lubina a jej obyvatelia spolu s obyvateľmi príslušných kopanic boli spoľahlivými pomocníkmi bojujúcich partizánov. Už v prvom roku po rozbití ČSR ľud týchto kopanic pomáhal utekajúcim vlastencom z Čiech a Moravy. Cez kopanice Kopcové viedla jedna z dôležitých ciest, ktorou tajne prevádzali utekajúcich vlastencov do Nového Mesta

nad Váhom a odtiaľ zasa ďalej k maďarským hraniciam. Aby sa vyhlí sledivcom, vymýšľali kopaničníari rôzne spôsoby, ako cudzincov - vlastencov dopraviť do mesta. Pavol Lukáč ich viezol pod sedadlom vo voze, na ktorom sedeli ženy. Inokedy ich ukryli pod seno, alebo preoblekli do ženských šiat a tak dopravili na stanicu v meste, alebo na iné miesta. Na tejto nebezpečnej práci sa zúčastnili mnohí kopaničníari. Milan Kopec, Martin Vrzvský a iní dopravili mnohých vysokých dôstojníkov tajnými cestami do mesta. Ženy kopaničiarov sa neraz hrdinstvom a obetavosťou vyrovnali mužom (Eva Haruštiaková, Rojčková a mnohé iné).

Cez Povstanie kopanica Kopcové bola častým objektom útokov nemeckých vojsk, lebo v nej sa častejšie zdržiaval štáb brigády. Spoľahlivé spojky však vždy včas oznámili nástup nemeckých jednotiek, takže nemali fakticky „dôvod“ prisne zakročiť proti obyvateľom.

Najťažšie časy nastali v januári a vo februári 1945. Nemecké velenie nemohlo nijako zlikvidovať partizánov v horách. Vysielali špiónov

Časť prítomných hostí, vľavo: generál Svetozár Nad'ovič, vedľa neho profesor Bohdan Juráni.

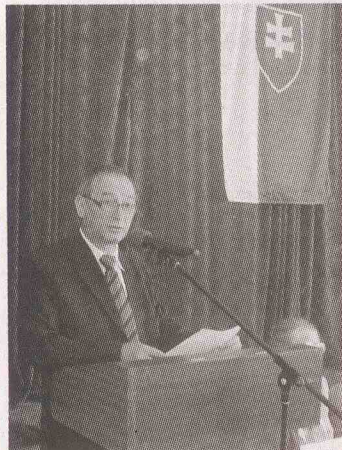
a snažili sa z radov domáceho obyvateľstva získať zradcov, ale márne. Dodnes sa nevie, kto viedol nemeckých vojakov úplne opačným smerom ku kopanici Dúbrava, kde sa v skorých ranných hodinách dostali až na niekoľko krokov k partizánskej strážii (bola hustá hmla a v šere nebolo vidieť takmer na krok). V tomto boji, 11. februára 1945, bol ranený partizán Matej Haruštiak, ktorý si prehodil remeň pušky na krk a tak ustupoval počas boja až na Javorinu, kde mu poskytli pomoc. Kým nemecká jednotka bojovala proti partizánom na Dúbrave, zatiaľ druhý nepriateľský prúd útočil o pol siedmej na partizánsku čatu na kopanici Kopcové, kde bol aj štáb. Partizáni zaujali obranné postavenie na okraji hory a z dobre pripravených pozícií odrazili nepriateľský útok. Nemecký veliteľ, ktorý zrejme chcel za každú cenu rozbiť partizánov, naria-

dil nový útok. Bez prestania trval boj celé predpoludnie, ale preniknúť do lesa a dostať sa až ku chatám, ktoré obývali partizáni, sa im nepodarilo. Raketami a zápalným strelivom sa podarilo nepriateľovi zapáliť 2 chaty a stodolu na Kopcovom. Jednu z chat partizáni zachránili. Populdní sa nepriateľ stiahol, lebo v boji stratil 3 praporečkov, 8 vojakov a 26 ranených vojakov odvádzal z bojiska.

Na druhý deň, 12. februára 1945 nastupoval nepriateľ ešte s väčšími silami. Štáb partizánskej brigády dodal posily, ktoré nepriateľa privítali už na kopanici Záhradská. Skupinu viedol veliteľ brigády Jozef Brunovský. Partizánov umiestnil na okraji lesa pozdĺž cesty od kopanice Záhradská cez kopanicu U Potfajov. Nadviazali na obranné postavenie partizánov na Kopcovom. Nepriateľ nastupoval z viacerých smerov za podpory horského delostrelectva

Mgr. Zora Uhrová, dcéra kapitána Miloša Uhra, veliteľa partizánskeho oddielu Hurban a hrdinu SNP, ktorého stratila v útľom veku, keď padol počas boja v Cetune, tiež prehovorila k prítomným.

Milan Ostrovský, starosta obce Lubina, počas prihovoru.

Ukážkam bojov na Kopcovom sa prizeralo takmer 2000 prítomných, pohľad na časť z nich.

(to bolo neúčinné vo vlnitom a hornatom teréne) a ťažkých mínometov. Mínomety donútili partizánov stiahnuť sa hlbšie do hory práve

Vľavo syn Klimovcov, rodák z Podkoziniec, prof. Ing. Emil Klimo, významný vedec v oblasti pedológie žijúci v Brne, ktorého rodičia počas 2. sv. vojny schovávali novomestského učiteľa Emanuela Friedera s rodinou. Za pultom syn Emanuela Friedera Ariel Frieder, ktorý sa narodil v Izraeli a ktorý v príhovore o. i. povedal: Keby nebolo rodiny Klimovej, nebol by som sa narodil. Jeho syn Oren, ktorý bol v KD v Míškech Dedinke tiež prítomný, o. i. povedal, že je od vojny tretia generácia a že si nesmierne váži ľudí, ktorí v ťažkých časoch videli pravdu a za ňu neváhalí riskovať svoje životy.

Po skončení ukážok bojov prišiel čas i na spoločné fotografie.

na kopanici Kopcové. Nepriateľ neprenikol do lesa, lebo v ťažkých bojoch mal veľké straty, ale mínometmi sa mu podarilo zapáliť chaty a stodoly. Chaty zachránili partizáni spoločne s civilným obyvateľstvom, ale stodoly zhoreli. Aj na ďalších kopaniciach zhorelo niekoľko stodôl. Nepriateľ mal asi 160 mŕtvych a do 180 ranených, medzi nimi aj viacerí dôstojníci. Partizáni mali niekoľko ťažko a ľahko ranených.

Zo zúrivosti okupanti pochytili občanov z kopaníc a viacerých vzali priamo do palebnej línie ako zástitu. Na Kopcovom privliekli civilov, ktorých poslali pre ranených na bojisko za najväčšej paľby. Partizáni však zbadali svojich ľudí, preniesli paľbu na iný smer a umožnili civilom prebehnúť k nim. Niektorých občanov nemecké fašistické vojská odviekli. Škody, ktoré utrpeli obyvatelia Kopcového a ďalších kopaníc, dosahovali obrovské čísla a občania o tom neradi rozprávajú, lebo vedia, že vybojovaná sloboda je najcennejším majetkom človeka.

pripravil: **Viliam Solovič**
foto: autor (6 x)

(Poznámka: Témy ktoré na seminári odzneli, budeme ešte v našom týždenníku publikovať)

Z myjavského stretnutia ÚPSVaR s podnikateľmi

Dňa 10. 6. 2010 sa uskutočnilo na Myjave stretnutie s podnikateľmi okresu Myjava, realizované Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) v Novom Meste nad Váhom a Združením podnikateľov Myjava.

Rokovanie otvoril, poďakoval za účasť a prítomných privítal riaditeľ ÚPSVaR v Novom Meste nad Váhom, **Dr. M. Mesiarič**. Priblížil vývoj na trhu práce v roku 2009 a dopad svetovej hospodárskej a finančnej krízy. Poďakoval za spoluprácu s AZZ Myjava. Informoval o celkovej miere nezamestnanosti v rámci SR, ktorá je 12,3 %.

O vývoji nezamestnanosti v regióne Myjava a predpokladanej prognóze informovala vedúca Úseku služieb zamestnanosti, Myjava **Mgr. A. Stančíková**.

O prezentácii aktívnych opatrení úradu práce na pomoc podnikateľom, informovala riaditeľka Odboru služieb zamestnanosti ÚPSVaR, Nové Mesto nad Váhom **Ing. J. Jakubová**.

V hľadaní spoločného postupu a opatrení na riešenie situácie (návrhy podnikateľov zamerané na riešenie nezamestnanosti) diskutovali títo podnikatelia: **Ing. J. Plesník** (MK KODRETA, s.r.o. Myjava), **Branislav Havlík** (STAS, s.r.o., Myjava), **Ing. Pavol Šiška** (Sam Holding, a.s., Myjava), **Ing. Liška** (MOA, a.s., Turá Lúka) **Ing. I. Hruboš** (Cereáls, spol. s r.o. Turá Lúka).

Z diskusie vyplynuli nasledovné závery, ktoré spracoval riaditeľ ÚPSVaR Dr. M. Mesiarič:

1. Účastníci rokovania konštatovali, že napriek vysokej miere nezamestnanosti v regióne Myjava, dochádza v poslednom období k postupnému znižovaniu počtu nezamestnaných. Miera nezamestnanosti klesla o takmer 2%.

2. Dôvod a príčiny vysokej nezamestnanosti vidia podnikatelia v príchode absolventov škôl na trh práce, ktorí nemajú možnosť sa zamestnať, ako aj v prepúšťaní zamestnancov mimo okresu Myjava v prihraničnej oblasti ČR. Značnú časť tvoria aj dobrovoľne nezamestnaní, ktorí postupne prechádzajú na SZČO.

3. Riešenie nezamestnanosti je v prvom rade závislé od vytvárania nových pracovných miest. K tomu je potrebné domácim podnikateľom vytvárať vhodné podmienky obdobne ako zahraničným podnikateľom. Druhou najvýznamnejšou cestou je príchod nových podnikateľov do regiónu Myjava.

4. Pre zlepšenie podmienok podnikateľom a tvorbu nových pracovných miest je potrebná vyššia dôve-

ra a lepšia spolupráca podnikateľov so zamestnancami a ich odborovou organizáciou. Dobrá spolupráca sociálnych partnerov tvorí základ pre rozširovanie výroby, a tým aj rast zamestnanosti.

5. Je potrebné intenzívnejšie a lepšie zabezpečovať propagáciu Myjavského regiónu ako vhodného podnikateľského prostredia a jasne definovať výhody podnikania v Myjavskom regióne. K tomu využívať všetky dostupné aktivity rezortov, ale aj úradu práce a podnikateľov. Úrad práce bude pri rokovaní s investormi, ktorí chcú prísť do regiónu Nové Mesto nad Váhom ponúkať región Myjava.

6. Podnikatelia pre lepšie podnikateľské prostredie, požadujú odstrániť nerovnosť medzi klasickými zamestnávateľmi a živnostníkmi tak, aby daňové, odvodové a iné podmienky boli rovnaké.

7. Podnikatelia odporúčajú skvalitniť odbornú prípravu mladých ľudí na budúce povolanie a orientovať odborné školstvo na potrebné profesie tak, aby absolventi boli pripravení na odbornú prácu a aby si po skončení školy našli primeranú prácu. Kritizovali vysoký počet absolventov gymnázií a všeobecných škôl.

8. Je potrebné zachovať odborné školstvo v regióne Myjava tak, aby sa mladí ľudia pripravovali na budúce povolanie v regióne.

9. Absolventskú prax u mladých ľudí by bolo vhodné a účelne realizovať už počas štúdia mladého človeka. Umožnilo by to zamestnávateľom už počas štúdia si vybrať budúci zamestnanec a prípadne aj formou štipendia prispievať na ich výučbu.

10. Pre tvorbu vyššieho počtu nových pracovných miest je potrebné zrovnoprávniť domácich podnikateľov so zahraničnými v oblasti podpory a pomoci štátu.

11. V oblasti potravinového priemyslu vidia podnikatelia nutnosť razantnejšieho zásahu štátu do oblasti správania sa obchodných reťazcov a supermarketov, ktoré nemajú záujem predávať domáce výrobky, alebo vytvoria také ekonomické podmienky, že výrobok vyrobený u domáceho výrobcu nie je možné umiestniť na trhu v ich zariadení.

Z materiálov ÚPSVaR vybral:
V. Solovič